

Bystyret vedtar følgende høringsuttalelse til Sørheimutvalgets rapport:

Avsnitt 1

Sandnes kommune har i samsvar med Fylkesdelplan for Nord-Jæren påtatt seg å være vertskommune for regional boligbygging. Dette er gjort for å begrense bruk av jordbruksarealer i regionen. Denne veksten medfører store årlige investeringer for Sandnes kommune. Veksten gir nå ca. 1500 nye innbyggere pr. år, og veksten forventes å fortsette i dette omfang i årene framover. Slik forslaget fra utvalget nå er utformet, vil Sandnes som vekstkommune årlig tape om lag 20 mill. kroner i forhold til om en legger virkelig befolkningstall til grunn, (halvårseffekt).

Avsnitt 2

Dette betyr at Sandnes må nedprioritere andre oppgaver for kommunens innbyggere for å ivareta nødvendige investeringer i skoler, barnehager, infrastruktur etc. til nye innbyggere. Sandnes vil på sikt ha problemer med å opprettholde den høye veksten dersom ikke inntektssystemet ivaretar de problemene som den sterke veksten påfører vertskommunen.

Avsnitt 3

Skatteandel på 50 % beholdes

Når det gjelder utvalgets forslag til å beholde skatteandelen på 50 % vil Sandnes støtte dette. Argumentet om at det skal være en kobling mellom de som betaler skatt, de lokale beslutningstakerne og brukerne av tjenestene veier tungt. Høy lokal finansiering kan bidra til å styrke det lokale selvstyret og bidra til økt effektivitet i tjenesteproduksjonen.

Avsnitt 4

Oppdaterte befolkningstall og kompensasjon for vekst.

Sandnes må få kompensert for reelt befolkningstall og veksten i kommunen.

Utvalget foreslår å beholde oppdaterte befolkningstall i inntektsutjevningen og benytte befolkningstall fra 1. juli året før budsjettåret i utgiftsutjevningen.

Utvalget foreslår også en vekstkompensasjon.

Det å benytte begrepet ”oppdaterte befolkningstall” om 1. januar i budsjettåret er slik Sandnes ser det, misvisende. Det å kun kompensere kommuner for inntekter for de som bor i kommunen 1. januar, medfører at det er et stort antall innbyggere som kommunen ikke får innbyggertilskudd for. I tillegg må jo kommunen yte tjenester til disse innbyggerne.

Skattelovgivningen er også i disfavør for vekstkommuner. Skattytere skatter til den kommunen de bodde i 1. nov. året før inntektsåret til kommunen. Dette medfører således at fraflyttingskommuner sitter med skatteinntektene året etter fraflytting, mens tilflyttingskommunen ikke mottar skatteinntekter første året.

Fra 1. januar 2006 - 31. desember 2006 var det en vekst i Sandnes på 1 560 innbyggere. For disse innbyggerne mottok kommunen verken skatteinntekter eller rammetilskudd.

I 2006 var netto kostnader pr. innbygger i Sandnes ca. 26 000 kroner.

Det vil si at netto kostnadene for de nye innbyggerne lå på omtrent 20 millioner kroner, forutsatt jevn vekst i løpet av året. Tallene fremkommer av tabellen under:

Driftsutgifter	2 348 000
Driftsinntekter	-908 000
Kapitalkostnader (renter og avdrag)	75 000
Netto kostnader (Udekket vedlikeholdsetterslep 200 mill.)	1 515 000
Netto kostnader pr. innbygger	26 000
Totale netto kostnader for 1 560 nye innbyggere (helårseffekt)	40 560 083
Totale netto kostnader forutsatt jevn befolkningsvekst	20 280 042

(Udekket vedlikeholdsetterslep i størrelsesorden 200 mill. er ikke tatt med i beregningene).

For å rette opp misforholdet mellom kostnader til nye innbyggere og manglende inntekter er det mulig å bruke mer oppdaterte befolkningstall eller kompensere direkte for vekst.

Tabellen under viser anslag på merinntekter Sandnes kunne oppnådd dersom enda mer oppdaterte befolkningstall hadde vært benyttet.

Datoer i budsjettåret	1. jan.	1. juli	31. des.
Befolkningstall 2006	58 947	59 727	60 507
Inntektsutjevning, endring ift. dagens system	0	+6 500	+13 000
Innbyggertilskudd og utgiftsutjevning endring ift. dagens system	0	+800	+1 700
Skatteinnngang (fratrullet inntektsutjevning)	-	+16 000	+32 000
Sum endring i inntekter ved å benytte mer oppdaterte befolkningstall		23 300	46 700

Som det står i utvalgets rapport bygger inntektssystemet i all hovedsak på at pengene følger innbyggerne. Det å vente et år før man får inntekter fra nye innbyggere strider derfor mot dette prinsippet. Teknisk sett er det mulig å foreta en fordeling basert på innbyggertall 1. juli eller 31. des. i budsjettåret ved å foreta en etterberegning påfølgende budsjettår.

Alternativt til å benytte mer oppdaterte befolkningstall kan man, som utvalget foreslår, kompensere vekstkommuner direkte. Tallene over viser imidlertid at kompensasjonen burde gitt Sandnes en merinntekt på mellom 20 og 23 millioner kroner i 2006, og ikke 11,5 millioner som det framkommer av rapporten til Sørheimutvalget.

Det påpekes også at Sandnes sine vekstutfordringer er av langsiktig karakter. Sandnes skal vokse med 50 000 nye innbyggere de neste 40 årene! Dette for å følge opp utviklingen i samsvar med Fylkesdelplanen for Nord-jæren.

Avsnitt 5

Inntektsutjevning.

Sandnes ønsker ikke å støtte den foreslåtte inntektsutjevningen.

Utvalget foreslår også en omlegging til høyere inntektsutjevning. Sandnes ønsker ikke å støtte en omlegging til høyere utjevning. Det vil føre til at Sandnes må gi fra seg ytterligere skatteinntekter og forverrer således en allerede presset økonomisk situasjon.

Graden av utjevning har også betydning for lokaldemokratiet. Som utvalget er enig om, skal et levende folkestyre i stor grad finansieres av egne skatteinntekter. Dersom man virkelig mener at skattens andel av de totale inntektene skal økes til 50% er det forunderlig at utvalget samtidig foreslår å øke graden av inntektsutjevning.

Avsnitt 6

For å stimulere til næringsutvikling og sysselsetting må kommunene beholde en andel av selskapsskatten.

Selskapsskatten bør fortsette å bli tilbakeført til den enkelte kommunen, men det må gis en åpning for at kommuner på et regionalt nivå kan avtale at selskapsskatten skal gå samlet til regionen og så fordeles mellom kommunene etter avtale. En slik løsning vil fremme et regionalt samarbeid, spesielt for næringsutvikling, og dette kan være svært aktuelt der flere kommuner utgjør et felles arbeidsmarked, slik som på Nord-Jæren. De distriktpolitiske hensyn som en samlet tilbakeføring av selskapsskatten til staten var ment å ivareta, bør løses på annen måte. Dette vil styrke regionalt samarbeid og stimulere kommunene til å legge til rette for næringsutvikling.

Avsnitt 7

Inntektsgarantitilskudd.

Sandnes ønsker ikke å støtte etablering av et inntektsgarantitilskudd.

Sandnes er av den oppfatning at dersom vi skal ha et inntektssystem bør dette være såpass korrekt at det faktisk fanger opp endringene i kommunenes forutsetninger for å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud. Det vil derfor bli feil å skjerme mot inntektsreduksjoner som følge av kriterieendringer.

Avsnitt 8

Asylmottak.

Sandnes støtter forslaget om å gi et tilskudd til drift av asylmottak tilsvarende innbyggertilskuddet.

I utvalgets rapport er det også nevnt en del andre forhold utvalget ønsker å ta opp. Det er bl.a. nevnt at vertskommunetilskuddet til drift av asylmottak er alt for lavt ift. behovet og de kommunale utgiftene. Sandnes støtter forslaget om å gi et tilskudd til drift av asylmottak tilsvarende innbyggertilskuddet. I tillegg bør driftstilskuddet fra Utlendingsdirektoratet til asylmottak justeres ift. kommunal deflator og ikke ift. konsumprisindeksen slik dagens ordning fungerer.”